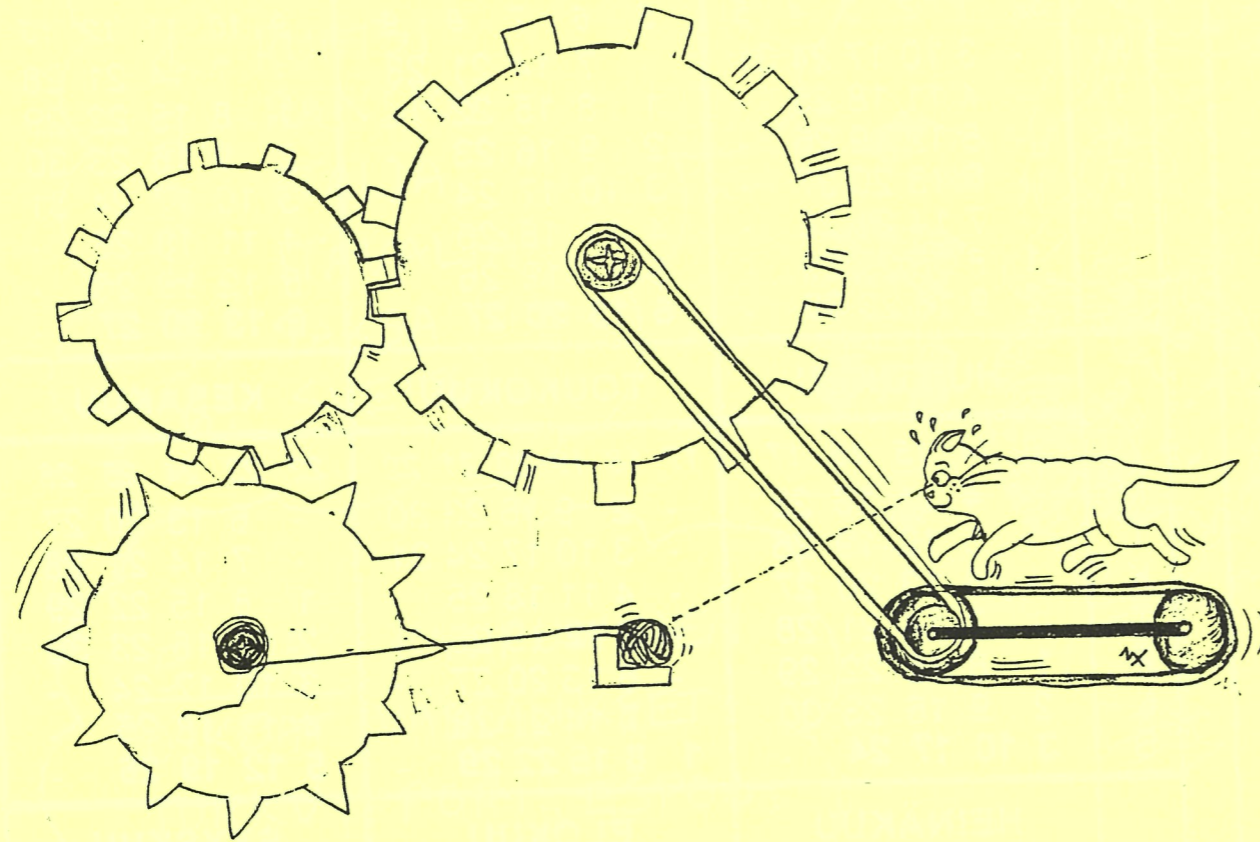
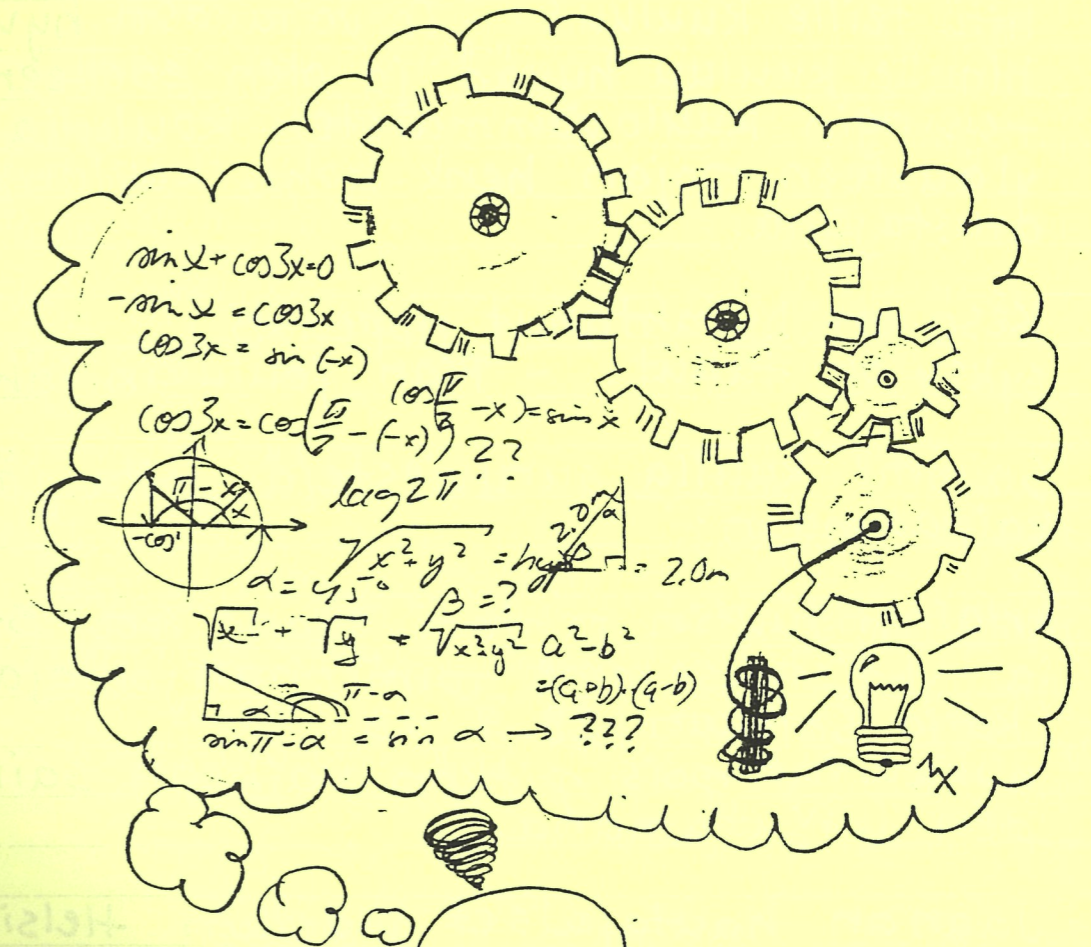

RAKSUTIN

NUORTEN TIEDOTE 6/1993
SUOMEN KUUROSOKEAT RY
NUORET

THE END

①

Rakkaat Lukijat!

Värikkäät syksyiset teweiset teille kaikille!

Mitä teille kuuluu? - Toivottavasti hyvää!
Minulle kuuluu hyvää ja olen edelleen töissä
Helsingin kuulovammaisten koululla,
yläasteen pojan henk. koht. koulunkäynti-
avustajana.

Kesä on hurautanut nopeasti,
syksy on tullut. - Pian joulukin lähestyy...

Saimme kuulla suruviestejä, joita jäämme
kaipaamaan;

Arlainstituutin rehtori Jaana Aro 31.5.93
ja yhdistyksemme toiminnanjohtaja
Kaija Salekari 28.9.93
nukkuivat pois pitkän vaikean sairau-
den uuvuttamana.

Jaanan hautajaiset pidettiin Helsingin
vanhassa kirkossa 11.6.93.

Minä olin mukana Suomen kuulo-
häkövammaisten nuorten puolesta.

Nuortenkerho muisti Jaanaa isolla ja
kauniilla kukkakimpulla, jossa oli
kortti mukana. Siihen kirjoitin:

"SUOMEN KUUROSOKEAT RY:N NUORTEN
PUOLESTA HALVAMME MUISTAA JAANAA
MONISTA HYVISTÄ VUOSISTA.

②

RUNO: JÄÄHYVÄISET

Kirj. LAURA HEIKKINEN

SALMI ON HILJENTYNYT.
KUVAJAISET PEILAAVAT RANTOJA.
KAIKEN YLLÄ ON RAUHA JA HILJAISUUS.
KUMARTAVAT PUUT,
LEPÄÄ TYYNENÄ SALMI.

NÄIN SAATTAVAT LÄHTIJÄN MATKALLEEN,
UUSILLE RANNOILLE,
RAUHAN MAAHAN. "

Tämän viitoin ja lausuin hautajaisissa.
Kiitos Lauralle kauniista riimosta!

Muistotilaisuus pidettin Arlainstituutissa.

Minä, Sari Isaksson ja Soile Silven-
noinen olimme Kaijan hautajaisissa
9.10.93. Hautajaiset pidettiin
Helsingin vanhassa kirkossa.

Kaijan hautajaistilaisuus oli kaunis
ja liikuttava.

Siellä oli paljon kuurosokeita,
yhdistyksen työntekijöitä jne.
kunnioitamassa Kaijaa.

3

Nuortenkerho muisti Kaijaa
-vainajan toivomuksesta kukka-
tevehdyksen sijasta kuurosokeiden
tuki ry:n kautta.

Annoimme kyllä vielä pienen kukka-
kimpun ja kortin.

Viitoin ja lausuin hautajaisissa:

" KESKEN PÄÄTTYI PÄIVÄTYÖ
TULI SAIRAUS, KUOLON YÖ.
TÄNNE JÄIVÄT MYRSKYT MAAN
NUKU UNTA RAUHASSA.

KAIJA,
KIITOS HYVÄSTÄ TYÖSTÄSI.
LEPÄÄ RAUHASSA.

KAIJA SALEKARIN MUISTOA
KUNNIÖITÄEN

SUOMEN KUUROSOKEAT RY:N
NUORET "

Lisäksi annoimme kaunis adressi
Kaijan omaisille.

Muistotilaisuus pidettiin Vanhan kirkon
Seurakunnan seurakuntasalissa.

Siellä oli tarjoilua, musiikkia, lauluja
ja ihmiset pitivät puheita Kaijasta.

4

Yhdistyksen puh.johtaja
Pirkko Virtanen piti myös kauniin
puheen, että minulta pääsi
kyyneleet valumaan.

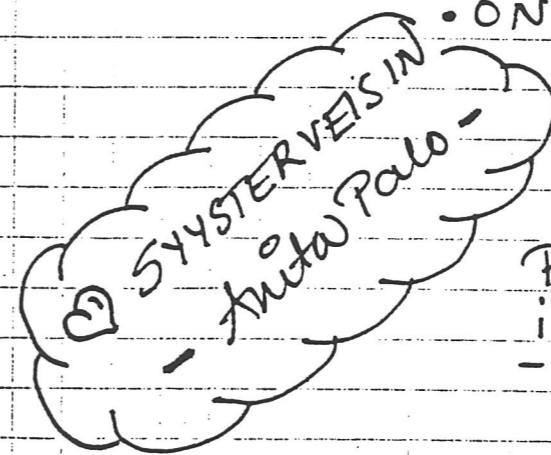
Jaanan ja Kaijan päivätyö on
päättynyt, mutta me jatkamme
vielä elämäämme.

Soile Silvennoinen on kirjoittanut
Kaijasta juttua seuraavilla sivuilla.

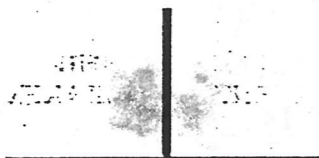
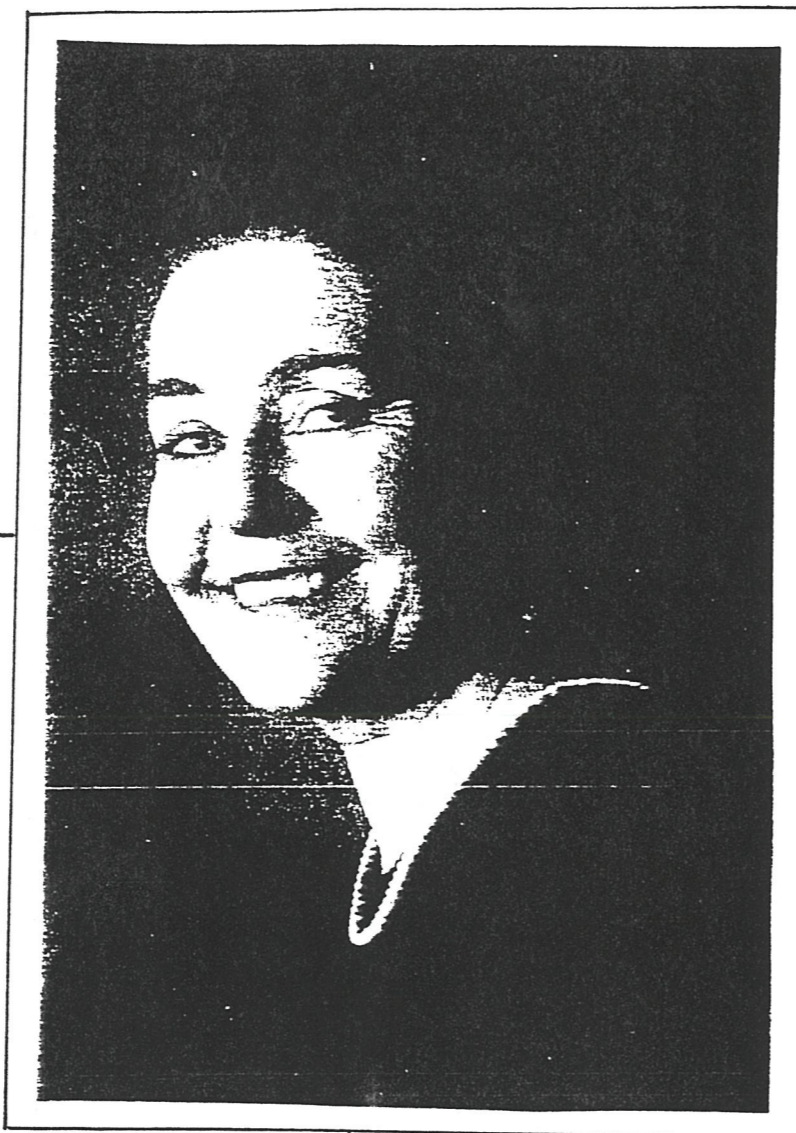
Suomen kuurosokeat ry järjestää
jälleen syyskokouksen 20-21.11.93
Hoteli Royal Vaasassa, Vaasassa.
Meillä nuorilla on myös oma koticus,
joka pidetään jo perjantaina 19.11.
Olen lähettänyt nuorille oma
"kokouskutsu". Toivon, että teitä
osallistujia on mahdollisimman
paljon. TERVETULOA VAASAAN!

- OIKEIN HYVÄÄ SYKSYÄ
- ILOISTA JOULUA
- ONNELLISTA UUTTA VUOTTA
- NÄHDÄÄN
VAASASSA !!!

P.S. Seuraava lehti
ilmestyy ensi vuonna
-94 keväällä
-jos saamme
vielä juttuja kasaan.

5

JOHANNA JAANA ELIISA

A R O

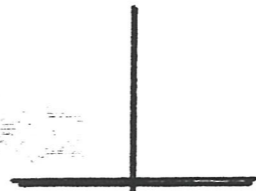
o.s Tammenmaa

s. 26.5.1940

k. 31.5.1993

**Siunaus Vanhassa kirkossa Helsingissä
perjantaina 11.6.1993 klo 12.00**

6

**Kaija Helena Elisabet
SALEKARI**

s. 26.3.1938

k. 28.9.1993

**Siunaus
Vanhassa kirkossa
9.10.1993 klo 10.00**

⑦ Kaija on poissa

Syyskuun 28. päivänä yhdistyksemme toiminnanjohtaja Kaija Salekari kuoli vaikean sairauden uuvuttamana.

Minun henkilökohtaisesti on vaikea uskoa, että Kaija todella on poissa ...

Miksi kaikki hyvät ihmiset aina ensimmäisinä joukostamme poistuvat?

Jo yli 10 vuoden ajan olen Kaijan tuntenut. Hän oli ensimmäinen aluesihteerini. Kaija kertoi minulle kuurosokeudesta ja yhdistyksestämme. Hän tuki minua vammaani alkuvaiheissa ja taisteli etujeni puolesta.

Eli jonkinlaista yhteistyötä teimme aina näihin vuosiin asti ...

- Seuraavilla sivuilla otteita
HELSINGIN SANOMISSA 1.10.1993
julkaistusta artikkelista.
Siitä ilmenee, miten Kaijan elämäntyö
meidän kuurosokeiden hyväksi sai
alkunsa.

- Kaijan muistoa kunnioittaen,

Saile Silvennoinen

⑧
Kaija Salekari (o.s. Multala) oli syntynyt 26.3.1938 Pyhäjärvellä.

Kaija valmistui aikoinaan sairaanhoitajaksi ja myöhemmin hän suoritti erikoissairaanhoitajan tutkinnon Helsingissä.

Kuurosokeustyötä varten hän hankki tietoja ja taitoja monilla kursseilla.

Jo 1960-luvulla Kaija sai tuntumaa kuurosokeisiin. Hän työskenteli mm. terveydenhoitajana silloisessa Sokeain ammattikoulussa.

Kuurosokeustyötä vauhditti myös se, että silloinen Sokeain Keskusliitto oli perustanut kuntoutussihteerin toimen kuurosokeita varten. Kaija siirtyi tehtävään 1975 lopulla.

Suomen Kuurosokeat ry. perustettiin 1971.

Kaijan rohkeat ajatukset ja vahva luottamus kuurosokeiden mahdollisuuksiin nopeuttivat kuurosokeustyön kehittymistä.

Kaija oli mm. mukana työryhmässä, joka loi perustan kuurosokeiden kuntoutustyölle.

9

Kuurosokeiden yhdistyksen palvelukseen Kaija siirtyi tammikuussa 1981. Ensin hän oli johtavana aluesihteerinä ja vuodesta 1985 yhdistyksemme toiminnanjohtajana.

Kaija Salekarin elämänurassa näkyy vahvasti myös kuurosokeustyön kehitys:

Kuurosokeiden etsiminen lähti vauhtiin, Suomeen saatiin koko maan kattava aluesihteerien verkosto, apuvälineitä ja tiedotusvälineitä kehitettiin jne.

Kaija työskenteli myös kuurosokeiden koulutuksen, työnsaannin ja itsenäisen elämän hyväksi.

Kuurosokeiden kerhotoiminta pääsi vauhtiin 1980-luvulla ja tukihenkilötoiminta lisääntyi.

1981 aloitti Jyväskylässä kuulonäkövammaisten lasten kuntoutuskeskus ja 1987 valmistui Tampereelle kuurosokeiden palvelutalo.

- HELSINGIN SANOMAT
1. 10. 1993 -

10

KIRJE LUKIJOILLE

GREETINGS FROM ENGLAND! TERVEISET ENGLANNISTA!

Täällä ollaan...meren takana. Olen saanut vuoden työluvan tänne Englantiin. Työpaikkani on Birminghamissa SENSEssa. SENSE on organisaatio, joka järjestää ja suunnittelee kuulo- ja näkövammaisten kuntoutusta. Teen töitä omakotitalossa. Siellä asuu kuusi syntymästään saakka kuurosokeaa nuorta. Mutta kerron lisää myöhemmin Birminghamista, kunhan olen ensin tutustunut paikkaan.

Muutamia ensimmäisen viikon kokemuksia Englannista...

- Maitomies tuo joka aamu tuoreen maitopullon oven taakse. Näin ei tarvitse juosta ensimmäiseksi aamulla kauppaan.

- Posti tulee kaksi kertaa päivässä. Näin saa mukavasti jännätä kahdesti päivässä, mitä posti tuo.

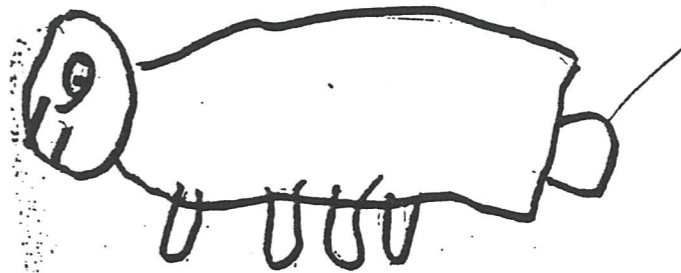
- Englantilainen aamiainen on tosi täyttävä: paistettuja muna, pekonia, makkaraa ja tomaatteja. Lisäksi muroja ja paahtoleipää marmeladin kanssa. Lounaaksi syödään yleensä voileipiä ja illallinen on noin klo 18-20 maissa.

- Lontoon rautatieasemilla ei näy roskalaatikoita. Miksiköhän ei? Koska niitä ei uskalleta pitää pommi-iskujen takia. Pelätään, että niihin on helppo piilottaa pommeja.

...Tässä muutama kokemus. Minusta on aina mukava tutustua toisen maan kulttuuriin ja tapoihin. Nytkin olen opettelemassa kaasuhellaa käyttöä...

TERVEISIN

Riitta Lahtinen

JOHANNA

 UUTISIA EUROOPAN USHER-STYDY-GROUP 'IN KOKOUKSESTA
 POTSDAMISTA, SAKSASTA

Osallistuun heinäkuun lopulla Usher-Study-Groupin kokoukseen. Näitä tapaamisia järjestetään joka toinen vuosi. Yleensä koontuminen kestää kolme päivää. Näiden päivien aikana eri asiantuntijat kertovat toiminnastaan, mikä liittyy Usherin syndroomaan. Tänä vuonna osallistujia oli eri Euroopan maista yhteensä 49. Seitsemällä osallistujista oli itsellään Usherin syndrooma.

Olen poiminut muutamia asioita, joista kokouksen aikana juteltiin:

- Englannissa on palkattu kaksi kuuroa Usheria tiedottamaan kuurojen yhteisöä Usherin syndroomasta. He tekevät tiedotusmateriaalia kuuroille ja matkustavat kuuroja tapaamassa.
- Ruotsissa on tehty tiedotusvideoita viittomalla Usherin syndroomasta.
- Ruotsissa ja muualla Usherin geenitutkimukset jatkuvat edelleen.
- Monilla henkilöillä on tasapainoon liittyviä vaikeuksia. Erilaisia tasapainoharjoituksia pidetään tärkeinä.
- Italia alkoi muutama vuosi sitten etsiä henkilöitä, joilla on Usherin syndrooma. Nyt he olivat löytäneet heitä jo parisenkymmentä.
- Englannissa on muutama vuosi sitten rakennettu Ashley House, ns. Usher-talo. Siellä järjestetään erilaisia kuntoutuskursseja. Talon suunnittelussa on yritetty ottaa huomioon kuulon ja näkövamman erityisvaatimukset.
- Skotlannissa järjestetään Usher-tiedotuskursseja.

Tässä esittelin vain muutamia ajatuksia. Minä esitin yhdessä Russ Palmerin kanssa luennon "Kommunkaatio". Kerroimme omista kokemuksistamme kommunikoida toistemme kanssa, mitä erilaisia systeemejä me käytämme (puhetta, viittomia, sormiaakkosia, omia merkkejä...) ja miten me olemme yrittäneet kehittää eri tapoja kertoa asioista toisillemme, jos on pimeää ja meteliä.

Jos haluat enemmän tietoja Usher-Study-Groupin toiminnasta tai haluat tietää enemmän esitetyistä luennoista, voit kirjoittaa minulle Suomen osoitteeseeni (posti käännetään minulle Englantiin):

Riitta Lahtinen
 Pastori Jussilaisentie 4 a 12
 00400 Helsinki

Riitta

USHERS SYNDROM

KOMBINERAT SYN-HÖRSELHANDIKAPP
 HOS UNGDOMAR I GRUNDSKOLAN

av

Riitta Lahtinen
 Sinikka Miettinen

NORDISK VEJLEDER NR. 16

Riitta Lahtinen ja Sinikka Miettinen
 ovat kirjoittaneet Usher Syndroomasta
 kirjan. Tanska on tehnyt ruotsinkielelle-
 kirjan, joten ei ole vielä kirjoitettu
 suomenkielelle.

13

Orientering om Nordisk Vejleder

Nordisk Vejleder er en serie af materialer til uddannelse af døvblindepersonale i de nordiske lande.

Initiativet til Nordisk Vejleder blev taget af Nordisk Nævn for Handicapspørgsmål og Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale i august 1986. Formålet var at styrke produktionen af materialer til personaleuddannelsen på nationalt og nordisk plan gennem en fælles nordisk indsats.

De producerede bøger, hæfter, diasserier og videobånd dækker emner af metodisk, pædagogisk, psykologisk, social og medicinsk art til brug for personale og pårørende, der arbejder sammen med døvblindede eller døvblindblevne mennesker.

»Nyhedsbrevet«, der udgives af Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale vil altid indeholde en oversigt over producerede materialer.

Nærmere information om Nordisk Vejleder kan fås ved henvendelse til:

Nordisk Uddannelsescenter for Døvblindepersonale
Slotsgade 8, DK-9330 Dronninglund, tlf. 98 84 34 99.
eller

Forlaget Nord-Press
Strømgade 3, DK-9330 Dronninglund, tlf. 98 84 33 77.

Pohjoismainen käsikirja

»Pohjoismainen käsikirja« käsittää sarjan aineistoa, joka on tarkoitettu käytettäväksi kuurosokeiden henkilöstön koulutuksessa Pohjoismaissa.

Pohjoismainen vammaisasiain lautakunta ja Pohjoismainen kuurosokeiden henkilöstön koulutuskeskus tekivät aloitteen Pohjoismaisesta käsikirjasta elokuussa 1986. Tarkoituksena oli yhteispohjoismaisen työpanoksen avulla tukea kansalliseen ja pohjoismaiseen henkilöstökoulutukseen tarkoitettua aineiston tuottamista.

Tuotetut kirjat, kirjaset, diasarjat ja videonauhut kattavat metodisia, pedagogisia, psykologisia, sosiaalisia ja lääketieteellisiä aiheita syntymästään saakka kuurosokeiden tai kuurosokeutuneiden parissa työskentelevien työntekijöiden ja omaisten käyttöön.

Pohjoismaisen kuurosokeiden henkilöstön koulutuskeskuksen julkaisema »Uutislehti« sisältää aina tuotettua aineistoa koskevan luettelon.

Lisätietoja Pohjoismaisesta käsikirjasta saa kääntymällä seuraavien puoleen:

Pohjoismainen kuurosokeiden henkilöstön koulutuskeskus NUD
Slotsgade 8, DK-9330 Dronninglund, puh. 98 84 34 99.

tai

Forlaget Nord-Press
Strømgade 3, DK-9330 Dronninglund, puh. 98 84 33 77.

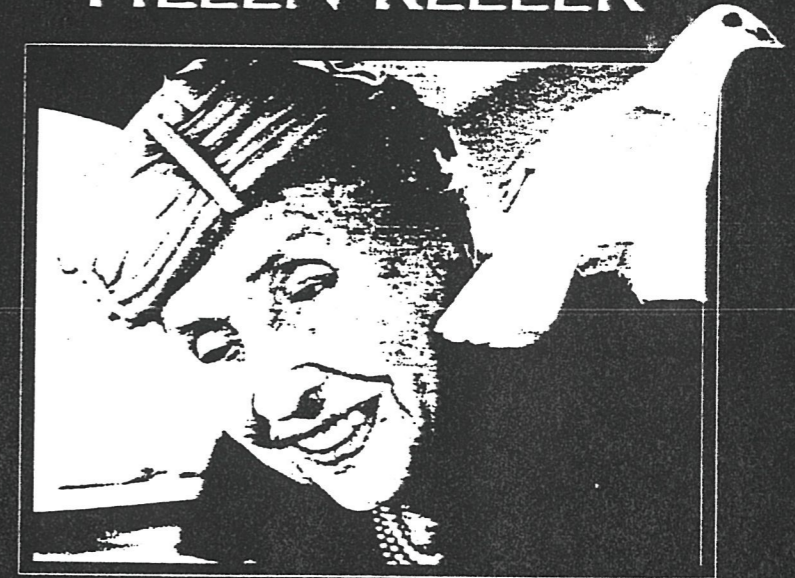
Tästä osoitteesta voi tilata
Ruotsinkielisen USHER
SYNDROM - kirjaa

14

Suomen kuurosokeat ry on julkaissut
uuden kirjan: - HELEN KELLER -
OPPIMISEN IHME

Leena Turunen ja Pertti Rajala ovat
kirjoittaneet Helen Kellerin elämästä
SELKOKIELELLÄ. - OSTA ITSELLESI TAI
OSTA JOULULAHJAKSI PERHEELLESI, YSTÄVÄL-
LESI... KIRJA MAKSAA 50 mk/KPL

-HELEN KELLER-

OPPIMISEN
IHME

TILAUS:
SUOMEN KUURO -
SOKEAT RY
MÄKELÄNKATU 52 A
00510 HELSINKI

Pertti Rajala - Leena Turunen

VOIHAN VITSI

15

- MILLAISTA ON
OLLA NAIMISSA
MERIKAPTEENIN
KANSSA ?

- OH, HUOKASI
YSTÄVÄTÄR,
JOKA VUOSI HÄN PALAA AINA
LUOKSENI, EI HÄN ON MITÄ
USKOLLISIN AVIOMIES.

~ . ~ . ~ . ~ . ~ . ~
PYJAMA ON VAATEKAPPALE,
JOTA VASTANAINHEET PITÄVÄT
TYYNYSÄ ALLA TULIPALON
VARALTA ...

~ . ~ . ~ . ~ . ~ . ~
RAUKKAUS TEKEE IHMISET USEIN
SOKEAKSI. MUTTA IHMEELLISTÄ ON,
MITEN SIINÄKIN TILASSA LÖYTÄÄ
TUNNUSTELEMALLA MAINIOSTI
PERILLE ...

~ . ~ . ~ . ~ . ~ . ~
- ENSI TALVENA LÄHDEN VAIMONI
KANSSA MALLORCALLE, ESPANJAAN.

- MUTTA ETTEKÖ TE OLLEET SIELLÄ
JUURI HÄÄMATKALLA ?

- OLIMME, MUTTA SIELLÄ ON
KUULEMMA KIVA UIDAKIN...

~ . ~ . ~ . ~ . ~ . ~

ARVOITUKSIA

16

MIKÄ KÄY JA KÄY,
MUTTA EI KOSKAAN PERILLE PÄASE ?

- kello ...

MIKSI SEPÄT EIVÄT MUISTA
PÄIVÄMÄÄRIÄ ?

- He takovat päivät päästään.

MIKÄ ON ANNANKADUN
VASTAKOHTA ?

- En anna enkä kadu...

MIKÄ ON YKSIJALKAINEN JA MUSTA ?

- Yksijalkainen neekeri

MIKÄ ON KAKSIJALKAINEN JA MUSTA ?

- 2 yksijalkaista neekeriä

MIKÄ ON KOLMIJALKAINEN JA MUSTA ?

- Flyygeli ...

MITEN FAKIIRI SYÖ ?

- Pistele poskeensa ...

JATKUU...

MINKÄ KILPAILUN OSAN OTTAJAT OVAT MAALISSA JO KILPAILUN ALKAESSA ?

- Missikilpailun ...

MITEN SAA PARANNETTUA VATSAHAAVAN ?

- Syö laastaria ...

MITÄ LUKEE GIJOTIININ SIVUSSA ?

- Pääkatkaisija ...

MIUSI KIRURGIT KÄYTTÄVÄT KUMIHANSIKKAITA TYÖSKENNELLESSÄÄN ?

- Ettei jää sormenjälkiä ...

MINKÄ AMMATIN HARJOITTAJA SAA ENITEN KÄRSIÄ ?

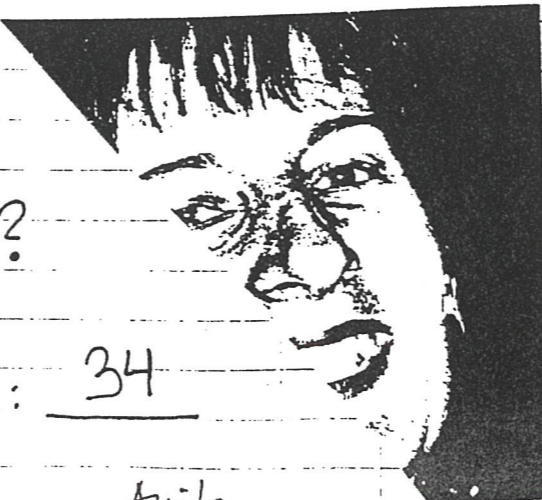
- Teurastaja ...

KUVA-ARVOITUS:

KUKA TÄMÄ NAINEN ON ?

Vastaus sivulla: 34

- Auita -

Heissan Raksutin-lehden lukijat !

Kesä on tullut ja mennyt. Nyt edessämme on pitkä ja pimeä syksy ja talvi.

Oma kesäni on mennyt lomailemalla kotimaassa että ulkomailla.

Osa lukijoista ja ulkopuoliset ihmiset ovat pyytäneet minua kertomaan Islamin uskosta. Koska se on suurimmalle osalle vieras uskonto ja myös tuntematon. Eli sitä ei tunneta niin hyvin kuin kristinuskoa. Johon monet suomalaiset uskovat.

Maailma on muuttunut paljon ja niin myös rakas Suomen maamme. Tänne on muuttanut paljon siirtolaisia muista maista. Ja me suomalaiset matkustamme yhä enemmän kuin aikaisemmin myöskin islamilaisiin maihin (kuten Marokko, Tunisia ja Egypti).

Tässä kirjoitan teille mitä itse tiedän. Ja olen kerännyt eri lehdistä ja kirjoista tietoja. Sekä omalta aviomieheltäni Ahmedilta, joka itse on syntynyt ja kasvanut islaminuskoisessa maassa Egyptissä.

Tähän lehteen voi sitten myöhemmin lähettää kysymyksiä. Jos haluaa tietää muuta tai jos jotakin asiaa on vaikea ymmärtää.

Tästä voi tulla aika pitkä juttu.

Sai

"ITSEPÄINEN DROMEDAARI"

19

MATKALLA ISLAMIN MAISSA

Islamilaisissa maissa paikallisten asukkaiden elämään kuuluu runsaasti perinteitä, jotka perustuvat usein islamin pyhän kirjan, Koraanin säädöksiin.

Lomamatkalla joudut tekemisiin näiden aluksi ehkä hieman erikoisilta tuntuvien tapojen ja käsitysten kanssa.

Jos majapaikkasi (=hotellihuone) islamilaisessa maassa sattuu olemaan lähellä moskeijaa (=rukouspaikka), heräät melko varmasti (jokäytät kuulokojetta) aamuyöstä muslimien rukouskutsuun. Se on pitkä ja hyvin matalaääninen puhe, joidenkin ihmisten mielestä se kuulostaa laulamiselta. Muezzin eli rukouksenkutsujan ääni kaikuu voimakkaan moskeijan tornista eli minareetista. Kun hän herättelee muslimimeja rukoilemaan. Tämä on ensimmäinen muistutus siitä, että olet maassa, jossa uskonto elää voimakkaasti mukana paikallisten ihmisten jokapäiväisessä rytmissä.

Islam on kristinuskon jälkeen maailman toiseksi suurin uskonto. Islamilamin kannattajia eli muslimeja on kaikissa maanosissa eli koko maailmassa yhteensä 1 miljardi (= 1 000 000 000 ihmistä).

Islam syntyi Arabian niemimaalla 600-luvun puolivälissä, kun Muhammed-niminen kauppias sai enkeli Gabrielin kautta ilmestyksiä Jumalalta. Myöhemmin nämä ilmestykset koottiin yhteen Koraaniksi eli islamin pyhäksi kirjaksi. Muslimit pitivät Muhammedia Jumalan (arabian kielellä Allah) ihmisille lähettämänä profeettana samoin kuin muun muassa Abrahamia, Nooa ja Jeesusta.

20

Islamin oppi perustuu viidestä eri peruspilarista (=perusasia), joista ensimmäinen on uskontunnustus "EI OLE MITÄÄN MUUTA JUMALAA KUIN ALLAH JA MUHAMMED ON HÄNEN LÄHETILÄÄNSÄ". Uskontunnustus on osa rukouskutsua.

Rukous rytmittää päivän

Toinen islamin perusasiasta on viisi kertaa vuorokaudessa määrättyinä aikoina tehtävä rituaalinen rukous. Muezzin ilmoittaa rukousajat minareetin tornista sanomalla ääneen: "JUMALA ON SUURIN. Todistan, ettei ole muuta Jumalaa kuin Jumala ja todistan, että Muhammed on Jumalan lähettiläs. Tulkaa rukoukseen! Tulkaa pelastukseen! Jumala on suurin. Ei ole muuta jumalaa kuin Jumala!".

Suurin osa islamilaisista maista sijaitsee kuumalla ilmastovyöhykkeellä, joten elämä alkaa varhain aamulla, kun ilma on vielä viileää. Rukouskutsun jälkeen muslimit menevät moskeijoihin suorittamaan vuorokauden ensimmäistä aamunkoiton rukousta. Rukouksen jälkeen onkin sitten hyvä aloittaa päivän työt. Kova meteli alkaa jo aamuviideltä toreilla ja kaduilla. Valtion virastotkin aukeavat jo kello seitsemän.

Kun tavallinen matkailija vasta nauttii aamiaistaan omassa hotellissaan. Paikalliset ihmiset ovat jo tehneet töitä useita tunteja. Päivän helteisimmän hetken aloittaa toinen, keskipäivän rukoushetki. Jonka jälkeen ihmiset menevät kotiin lounaalle ja päivälevolle. Päivälevon jälkeen osallistutaan iltapäivän rukoushetkeen, jonka jälkeen ihmiset palaavat takaisin töihin. Viimeiset rukoushetket ovat sitten ennen päivällistä ja päivällisen jälkeen. Vasta sitten on aika lopettaa päivän työt. Muslimeilla rukoushetket määräävät heidän vuorokausirytmän. Esimerkiksi ystävien tapaamiset sovitaan tarkkaan etteivät ne sotke rukousaikoja.

Muslimit voivat rukoilla Jumalaa missä tahansa. Siksi voit nähdä muslimin rukoilevan hartaana vaikkapa keskellä katukäytävää. Rukouksen tavat ovat aina samanlaiset ja ne osoittavat kuinka kiltti ja nöyrä muslimi on Luojan edessä.

Moskeijoissa muslimit käyvät useimmiten vasta perjantaisin, joka on muslimien vapaapäivä - niin kuin meillä on sunnuntai -. Moskeijoissa on eri paikat miehille ja naisille. Naiset rukoilevat useammin kotona lastensa kanssa.

Rukoilijan on oltava puhdas. Hänen on rukoiltava puhtaalla alustalla (matto, lattia). Samasta syystä moskeijaan ei koskaan mennä kengät jalassa sisälle. Myös muiden ihmisten kuin muslimien tulee riittää kengät jalasta ennen kuin menee moskeijaan. Pitää myös huolehtia siitä, että on pukeutunut riittävän peittävästi (shortsit, minihameet ja paidat, joissa ei ole hihoja ovat kiellettyjä). Jos et ole muslimi. Älä mene moskeijaan silloin kun siellä rukoillaan. Joissakin paikoissa turistit eivät pääse moskeijaan sisälle. Esimerkiksi Egyptissä ja Turkissa on muutama moskeija, jonne turistit voivat mennä katsomaan.

Jokainen rukoushetki kestää 10 minuuttia. Mikäli haluat puhua rukoilevan muslimin kanssa. On kohteliasta odottaa kärsivällisesti kunnes hän on valmis. Jos sinun täytyy kävellä rukoilijan ohi. Nii tee se takakautta, jotta et mene rukoilijan ja Jumalan väliin.

Ramadan määrää paastoamaan

Kolmas islamin perusasioista on kuukauden kestävä paasto kerran vuodessa, jos terveys ja ikä sallii. Paaston eräs tarkoitus on muistuttaa meitä vähäosaisten eli köyhien, sairaiden ja vammaisten ihmisten asemasta.

Ramadan on muslimien paastokuukausi, joka kestää 28 - 29 vuorokautta. Jos matkustat islamilaiseen maahan ramadanin aikana. Älä saata muslimia suureen kiusaukseen syömällä, juomalla ja tupakoimalla hänen nähden. Koska tämä on kiellettyä häneltä auringonnoususta auringonlaskuun. Jos tarjoat taksinkuljettajalle esim. tupakan. Hän panee sen talteen polttaakseen sen sitten kun aurinko on laskenut.

Tänä vuonna ramadan alkoi helmikuun loppupuolella ja päättyi maaliskuun lopussa. Silloin vietettiin juhlaa. Muslimit syövät pitkän ja runsaan paastonpäättymisaterian ja nauttivat sukulaisten ja ystävien seurasta myöhään yöhön asti. Juhlaan kuuluu myös makeisten ja pienien rahalahjojen antaminen. Vuonna 1994 ramadan alkaa jo helmikuun puolivälissä ja päättyy maaliskuun puolivälissä. Tarkka aika katsotaan kuusta milloin se tulee esiin taivaalla.

Kohteena Mekka

Neljäs islamin perusasioista on joka vuosi työtulosta ja omaisuudesta maksettava vero, jota sanotaan almuveroksi. Kun almuvero syntyi 600-luvulla, se oli suuri sosiaalinen uudistus kaikissa islamilaisissa maissa. Nykyisin almuvero on käytössä vain muutamissa maissa esimerkiksi Saudi-Arabiassa. Muissa maissa se on korvattu muulla verotuksella. Lisäksi muslimeille suositellaan ylimääräisten almujen antamista vähäosaisille.

Viides ja viimeinen perusasioista on pyhiinvaellusmatka pyhille paikoille Mekkaan ja Medinaan, jotka sijaitsevat Saudi-Arabiassa. Pyhiinvaelluskuukausi alkoi tänä vuonna viime toukokuun 22. päivänä. Jokaisen muslimin tulisi tehdä pyhiinvaellusmatka ainakin yhden kerran elämässään. Jos se vaan on taloudellisesti mahdollista. Useat perheet säästävät rahaa koko elämänsä ajan voidakseen matkustaa. Tavallisesti vain yksi perheenjäsen pystyy matkustamaan.

Pyhiinvaelluspaikat Mekka ja Medina on muilta uskovaisilta suljettu kaupunki. Muslimit pääsevät sinne esittämällä pyhiinvaelluspassin.

Ne, jotka eivät pääse pyhiinvaellusmatkalle, juhlivat pyhiinvaelluskuukautta uhrijuhlana. Silloin teurastetaan lammas. Ja se syödään juhlallisella tavoin.

Islamilaisista tavoista

Islamilainen maailma on laaja ja ulottuu lännestä Marokosta itään Indonesiaan asti. Niinpä jopa ruokailutavat ovat vähän erilaisia joka alueella. Kuitenkin missään maassa muslimi ei syö sianlihaa eikä juo alkoholia. Sikaa ja alkoholia voi kyllä ostaa niistä maista. Koska siellä asuu myös kristittyjä ihmisiä. Humalassa kulkeminen on rangaistava teko.

Suosittuja ja paljon nautittuja juomia ovat makeat virvoitusjuomat, sokeroitu tee sekä vahva turkkilainen kahvi, johon lisätään joskus kardemumma-maustetta.

Ruokailussa syödään perinteisesti oikealla kädellä. Vasen käsi on varattu epäpuhtaisiin toimiin kuten henkilökohtaiseen hygienian hoitoon. (Käytännön vihje: Muslimit pitävät WC-paperin käyttämisen epähygieenisenä. He käyttävät puhdistautumiseen vain vettä. Jos halua noudattaa samaa tapaa. Kannattaa ottaa matkalle mukaan omat WC-papereita).

Monissa islamilaisissa maissa näkee erilaisia pukeutumistyyliä. Siellä voi nähdä länsimaisia vaatteita ja kaiken peittäviä huntuja ja kaapuja. Islamien usko kehottaa kannattajiaan pukeutumaan säädelisesti. Väljä ja vähän isompi asu on erittäin miellyttävä kuuma ilmastossa kuin liian tiukka asu. Lisäksi miehet ja naiset suojavat päänsä auringolta huivilla tai myssyillä.

Naisen kasvot peittävä huntu on enää käytössä vain muutamissa maissa kuten Saudi-Arabiassa ja Iranissa. Näissä maissa väljä pukeutuminen koskee myös turisteja. Turistien täytyy pukeutua maan tavallaan mukaan.

Muissa islamilaisissa maissa kuten Tunisiassa, Egyptissä ja Marokossa turisteja ei vaadita pukeutumaan kokonaan väljästi. Mutta olisi kohteliasta pukeutua siististi. Liian paljon paljasta aluea ei saisi näkyä. Esim. kaupungeilla ei liikuta shortseissa eikä puseroissa, joissa ei ole olkapääsuojaa.

Muslimit ovat perinteisesti korostaneet vieraanvaraisuutta ja suvaitsemattomuus tautuminen turisteihin on uteliasta. Kysymykset, joihin turisti useimmiten joutuu vastaamaan ovat: Mistä olet tulosta, oletko naimisissa, montako lasta sinulla on ja mikä on uskontosi. Tästä on sitten hyvä siirtyä muihin aiheisiin. Palaat kotiin monta kokemus rikkaampana.

SEIKKAILUMIELTÄ

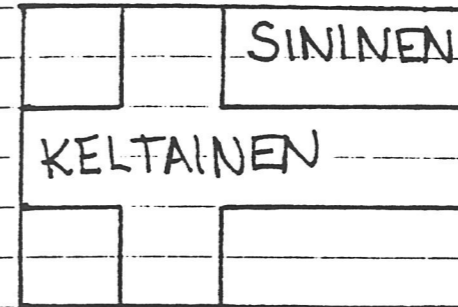
KAIKILLE

tv. Sari
2

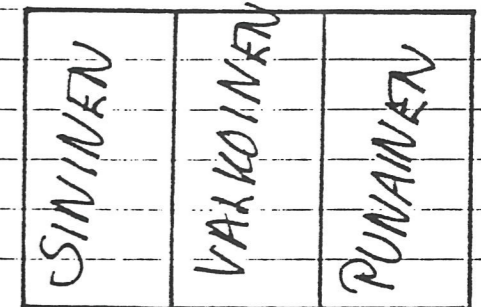
Testaa tietosi...⁽²⁴⁾

MINKÄ MAAN LIPPU?

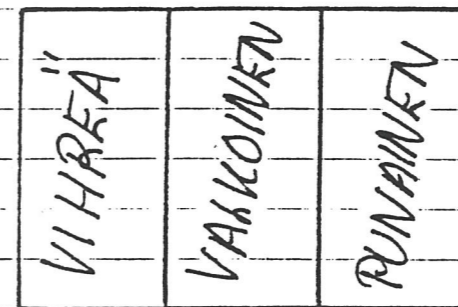
1.

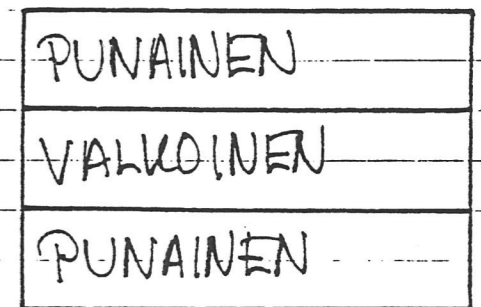
2.

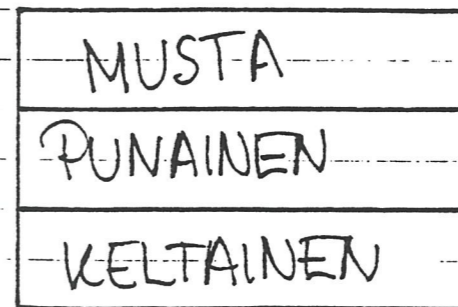
3.

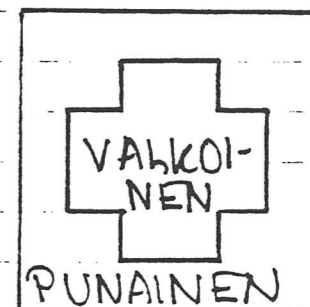
4.

5.

6.

PS. VÄRITÄ LIPUT ENSIN, JA ARVAA SITTEN, MINKÄ MAAN LIPPU ON KYSEESSÄ.

P.S. Vastauksia s. 35

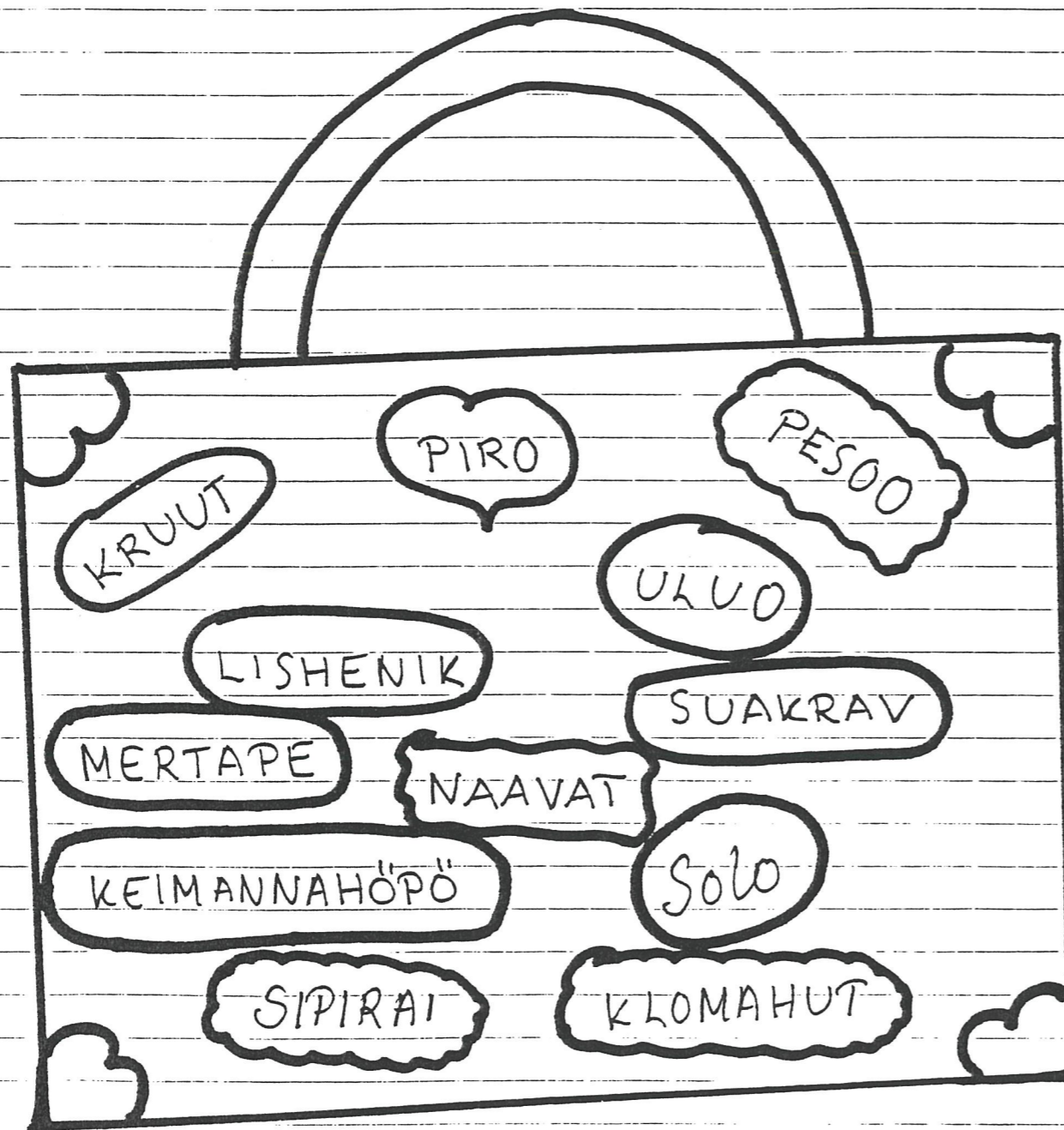
- SOIUE -

MATKALAUKKU

25

MISSÄ KAUPUNGEISSA MATKALAUKKU
ON KÄYNYT ?

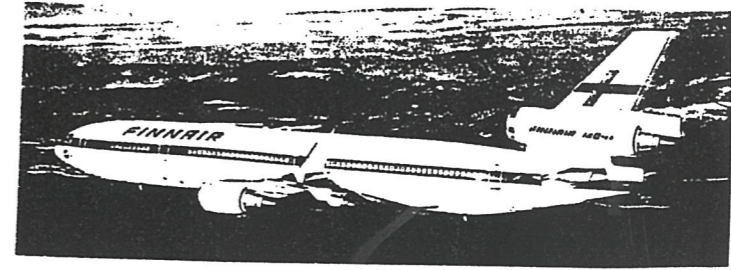
JÄRJESTÄ KIRJAIMET !

PS. VASTAUKSIA
SIVULLA: 35

- SOLE -

26

SUOMALAINEN HALUAA MAAILMALLE

Useimpien suomalaisten kotien ovet aukeavat "väärään suuntaan" eli sisäänpäin.

Ehkä tähän vaikuttaa paloturvallisuus, mutta siinä tapauksessa on ajateltava että ulkomailla talot eivät syty palamaan.

Ehkäpä syynä on meidän kylmä ilmastomme: sisäänpäin avautuva ovi kaataisi ison lumikinoksen heti eteiseen kovan lumisaateen jälkeen.

Mutta selitykset ovat selityksiä.

Ja ulos aukeavasta ovesta pääsee helposti ulos, eikö totta ?

* * * * *

Suomalaiset ovat matkustaneet ympäri maailmaa kautta aikojen. Väitetään, että ensimmäinen Tahitille asettunut valkoinen oli lähtöisin Suomesta. Suomalaisia on nähty Euroopan hoveissa, kauppakeskuksissa, yliopistoissa ja sotajoukoissa.

Itseasiassa suomalaiset ovat tulleet Suomeen nykyiseen kotimaahansa siirtolaisina. Tämä on tosi asia - tai siteen on käytettävä nimeä PAKOLAINEN. Yhtä kaikki esi-isämme ovat muuttaneet pitkinä jonoina näihin metsiin ja ajaneet alkupe räiset asukkaat eli lappalaiset pois lähemmäksi Jäämerta.

Onnemme on siinä, että meitä on niin vähän. Suomalaisten matkailu on niin pientä ettei se koskaan ole päässyt edes historian kirjoihin.

(27)

* * * * *

Vasta 1960-luvulla suomalaiset keksivät massamatkailun (=seuramatka). Suomalaiset keksivät etelän. Siihen saakka etelä oli tarkoittanut vain ilmansuuntaa, mutta nyt sillä tarkoitetaan Kreikan saaristoa ja Espanjan aurinkorannikkoa. Suomalaiset kävivät siellä juomassa halpaa alkoholia ja syö-
mässä "vierasta sikaa", ostamassa nahkaisia hattuja ja pa-
rantamassa omaa "heikkoa itsetuntoansa".

Kaikkiin paikkoihin suomalaiset ryntäsivät suurina laumoina, mutta jälleen pelastukseksi tuli vähäinen lukumäärämme (=väestömäärä). Kukaan ei kiinnittänyt huomiota suomalaisten "muotivaatetukseen" paitsi suomalaiset itse - ja niitäkin on vähän kuten tunnettu suomalainen show-nainen Lenita Airisto.

* * * * *

Suomalaisilla on aina ollut kova halu päästä katsomaan, mitä seuraavan mäen tai tienmutkan takana on. Aina on uskottu, että jotain huonompaa sieltä kuitenkin löytyy, mutta täytyy-
hän se itse tarkistaa. Ja mitä naapurista löytyykin, sille on tehtävä selväksi kuka on kuka.

Niin on yhä. Suomi on aina pitänyt huolen siitä, että ovi on aina lukossa ja että se aukeaa ulospäin.

Kun nykyään puhutaan Eurooppaan liittymisestä. On muistetta-
va, että omille tavoilleen uskollinen Suomi on valmis mene-
mään Eurooppaan kuin pikku partiopoika. Ongelmia aiheuttaa
vain se että Eurooppa on tulossa meillepäin. APUA !!!

(28)

ILOINEN JA PIRTEÄ¹¹
OPISKELIJA

- SAMI HAAPANEN -

Minä olen Sami Haaponen

Minä olen 15 vuotta vanha.

Olen 7. luokalla

Minä koulunkäynti meni hyvin.

Minä menen koulun taxilla. Taxilla

oli paljon alastaen oppilaat. He eivät osaa viittaa. He ovat kuuleva.

Minä harrastan käy uimassa ja kuurojen yhdistyksessä ja pelaan tietokonetta. Pelin nimet ovat

pokeri, pommi, hedelmäpeli ja autopeli.

Minulla ei ole kotieläimiä.

Minun lempiaiheeni olivat: Historia,

kuvasuunnittelu, englanti, kotitalous ja fysiikka ja

kemia. Uskonnosta en paljon pidä.

Yrittäm oppi erilaisia asioita, koska ne

ovat tärkeitä. Minä olen kuuro.

Minun lempivärimini olivat sininen ja valkoinen

Hyvää syntymäpäivää

Ruskeasta en pidä. Sami Haaponen

SANALAATIKKO

P-SANOJA

1. PAALU
2. PAAHTUA
3. PAHA
4. PAIKKA
5. PAINI
6. PAINO
7. PAISTE
8. PAISTI
9. PAITA
10. PAJA
11. PAJU
12. PAKO
13. PALA
14. PANKKI
15. PAPERI
16. PAPPI
17. PAPU
18. PARAS
19. PARI
20. PARIISI
21. PARKKI
22. PARTURI
23. PASILA
24. PATA
25. PATO
26. PAULI
27. PELTI
28. PEIPPO
29. PELATA
30. PELI
31. PIELI
32. PIENI
33. PIHTI
34. PIIKKI
35. PIISKA
36. PIIRI
37. PILLI
38. PIMU
39. PINNATA
40. PIPO

P	I	L	U	A	P	S	P	O	P	P	A	R	I	U
E	O	S	I	L	O	U	P	Ö	A	U	A	T	A	M
L	U	P	I	O	L	P	P	R	P	I	H	T	I	I
P	O	L	K	K	A	P	A	A	T	U	A	D	P	P
P	A	P	K	A	K	S	I	I	P	L	P	P	A	I
I	R	A	P	P	P	N	T	I	E	P	P	U	R	S
O	K	I	L	U	I	P	A	P	I	E	L	I	T	N
R	O	K	K	U	U	P	P	P	L	L	I	N	U	O
U	P	K	R	J	T	P	P	T	O	P	L	T	R	P
U	I	A	P	A	T	A	I	P	I	K	K	I	I	P
P	S	S	J	P	P	O	O	V	R	O	P	N	P	P
P	I	P	I	A	P	T	K	P	O	A	N	E	A	P
A	I	P	O	I	A	A	K	I	P	A	S	I	L	A
I	L	E	P	S	R	P	I	S	T	I	N	P	A	P
S	O	U	K	T	T	A	U	A	P	T	E	P	I	P
E	P	A	P	I	P	I	P	P	I	R	E	P	A	P

41. PIPSA
42. PIRU
43. PISA
44. PISTIN
45. POLIISI
46. POLKKA
47. PONSI
48. PORI

49. PORVOO
50. POSTI
51. POPPARI
52. POTASKA
53. PUHDAS
54. PUHTI
55. PUIKKO
56. PUINTI

57. PUKKI
58. PULA
59. PULKKA
60. PUOLISO
61. PUPU
62. PUSU
63. PUUKKO
64. PUURO

TEHTÄVÄSI ON ETSIÄ OHEISET SANAT. NE ON SIJOITETTU VAAKASUORAAN, PYSTYSUORAAN TAI VINGON - KUMPAANKIN SUUNTAAN -. LÖYDETTYÄSI SANAT OLET RATKAISSUT TEHTÄVÄN.

(31)

Löysimme Kultaa!

Viime kesällä tapahtuma kultaahuuhdon-
ta- ja patikkaleiri, joka oli 12-16.7.-93
Tänkävaaran kultakylässä.

Illalla 11.7. tavattiin 3 leiriläisten kanssa
Tampereella asemalla. Juna lähti, kun

osa istui tai nukkui makuuvaunussa.
Aamulla maanantaina saavuimme

Rovaniemelle. Ajoimme autolla Rovaniemes-
ta sodankylään kahvitauolle. Jatkoimme

matka sieltä 100 km Tänkävaaraan

kultakylään. Osallistujia olivat 9
henkilöä ja tulkkia, sekä aluesihteriä.

Yöpyin kahden tytön kanssa mökillä.

oli ahdas mutta meni hyvin. Mökin

nimi oli Rämmi ja myös joka nimet.

Ulkona oli lämmintä ja aurinkoinen

ilma. Niin oli hirveästi hyttyisiä,

(32)

Kuisasivat leiriläisiä mutta totuimme

Olisi elokuu parempi, mutta kaikki

oli varattu mm-kilpailun takia.

Seuraavana päivänä opimme kultan-

huuhdonnan opettelua. Alulla tutkimme

onko aitoja kiviä vaskoolilla. Kesti

noin 1 tuntia puoli min. Sain kaksi

kultahippua ja seuraava myös yhden.

Joka päivää oli ohjelmaa paljon.

Kävimme tutustumassa kultamuseoon

ja jne.

Kultakylässä oli eläimet vapaana

kulkea, hevonen, poro, vuohi ja kaksi

koiraa. Koirat saivat sisällä ravintolaan.

Ne eivät häiritse turisteja niinkuin

nauttiivat.

Kultaahuuhdon kilpailu oli jännittävä

ja vauhtia. Vaskoolissa oli sala 8

kultahippua. Hukkasin 5 hippua ja sain

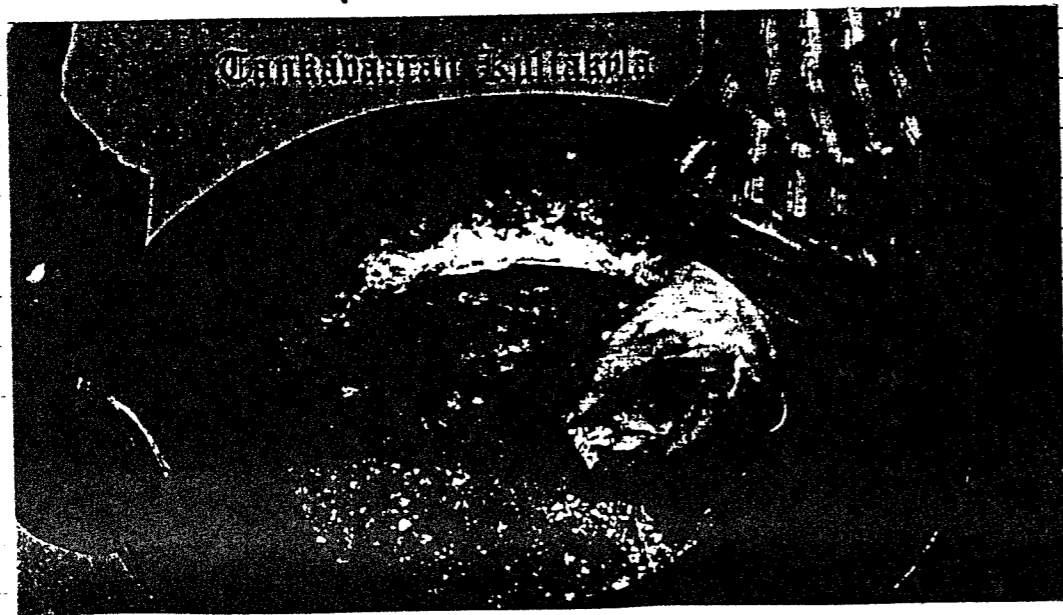
3 hippua.

(33)

Kävelimme polulla Kiilonpään
UKK-kansallisuuspuistoon. Osa meni
meni huippuvuoreen ja osa meni
takaisin alas. Saunan jälkeen
kävimme ostoksilla Soariselällä ja
samana iltana tanssilavalla laulaja-
na Paula Koivuniemi.
Leirin jälkeen menin pienen ryhmän
kanssa autolla Rovaniemelle ja
ehdimme käydä Napapiirin joulu-
pukkin kotona.

Hyvää jatkoa ja
Terveiset

Paula

5. 17 KUVA-ARVOI-
TUKSEN OIKEA VAS-
TAUS ON... (34)

TÄMÄ NAINEN ON
HELENA LINKOLA.

- Hän on Helsingin
kuurosokeiden
Aluesihteer... - Auita -

S. 24 LIPPUJEN OIKEAT VASTAUKSET:

1. RUOTSI
2. RANSKA
3. ITALIA
4. ITÄVALTA
5. SAKSA
6. SVEITSI

S. 25 KAUPUNKIEN OIKEAT VASTAUKSET:

TURKU, PORI, ESPOO, HELSINKI, OULU, TAMPERE, VANTAA, VARKAUS

KÖÖPENHAMINA, OSLO, PARIISI JA TUKHOLMA.

NUORTEN JUTUJA VOI LÄHETTÄÄ ANITALLE VIIM. 30.4.1994 MENNESSÄ

OS. ANITA PALO "NUORET"
PASTORI JUSSILAISENTIE 4A12
00400 HELSINKI

1994

	TAMMIKUU	HELMIKUU	MAALISKUU
v	52 1 2 3 4 5	5 6 7 8 9	9 10 11 12 13
M	- 3 10 17 24 31	- 7 14 21 28	- 7 14 21 28
T	- 4 11 18 25 -	1 8 15 22 -	1 8 15 22 29
K	- 5 12 19 26 -	2 9 16 23 -	2 9 16 23 30
T	- 6 13 20 27 -	3 10 17 24 -	3 10 17 24 31
P	- 7 14 21 28 -	4 11 18 25 -	4 11 18 25 -
L	1 8 15 22 29 -	5 12 19 26 -	5 12 19 26 -
S	2 9 16 23 30 -	6 13 20 27 -	6 13 20 27 -
	HUHTIKUU	TOUKOKUU	KESÄKUU
v	13 14 15 16 17	17 18 19 20 21 22	22 23 24 25 26
M	- 4 11 18 25	- 2 9 16 23 30	- 6 13 20 27
T	- 5 12 19 26	- 3 10 17 24 31	- 7 14 21 28
K	- 6 13 20 27	- 4 11 18 25 -	1 8 15 22 29
T	- 7 14 21 28	- 5 12 19 26 -	2 9 16 23 30
P	1 8 15 22 29	- 6 13 20 27 -	3 10 17 24 -
L	2 9 16 23 30	- 7 14 21 28 -	4 11 18 25 -
S	3 10 17 24 -	1 8 15 22 29 -	5 12 19 26 -
	HEINÄKUU	ELOKUU	SYYSKUU
v	26 27 28 29 30	31 32 33 34 35	35 36 37 38 39
M	- 4 11 18 25	1 8 15 22 29	- 5 12 19 26
T	- 5 12 19 26	2 9 16 23 30	- 6 13 20 27
K	- 6 13 20 27	3 10 17 24 31	- 7 14 21 28
T	- 7 14 21 28	4 11 18 25 -	1 8 15 22 29
P	1 8 15 22 29	5 12 19 26 -	2 9 16 23 30
L	2 9 16 23 30	6 13 20 27 -	3 10 17 24 -
S	3 10 17 24 31	7 14 21 28 -	4 11 18 25 -
	LOKAKUU	MARRASKUU	JOULUKUU
v	39 40 41 42 43 44	44 45 46 47 48	48 49 50 51 52
M	- 3 10 17 24 31	- 7 14 21 28	- 5 12 19 26
T	- 4 11 18 25 -	1 8 15 22 29	- 6 13 20 27
K	- 5 12 19 26 -	2 9 16 23 30	- 7 14 21 28
T	- 6 13 20 27 -	3 10 17 24 -	1 8 15 22 29
P	- 7 14 21 28 -	4 11 18 25 -	2 9 16 23 30
L	1 8 15 22 29 -	5 12 19 26 -	3 10 17 24 31
S	2 9 16 23 30 -	6 13 20 27 -	4 11 18 25 -